2010BEM44 Bijlage 2

Protocol Afhandelen verzoeken van statenleden om auditrapporten van GS

Memorandum

Datum	: 20 maart 2008	
Aan	: Het college van Gedeputeerde Staten	
Van	: H. Sietsma (provinciesecretaris)	Tel.: 2517
Onderwerp	: Protocol Afhandelen verzoeken van statenleden om auditrapporten van GS	

Samenvatting

Gedeputeerde Staten hebben gevraagd om een protocol uit te werken om verzoeken van statenleden naar auditrapporten van GS in het kader van Artikel 217a van de Provincewet[1] af te handelen. Hiertoe is de werkwijze van de twaalf provincies op dit gebied geïnventariseerd en is gekeken naar bestaande procedures om verzoeken van statenleden te verwerken. Alles afwegende heeft de provincie een principiele keuze gemaakt om recht te doen aan het duale stelsel.

Om recht te doen aan de verschillende rollen van GS en PS binnen het duale stelsel kiest de provincie Utrecht principieel voor *rapportage van de Artikel 217a onderzoeken in de vorm van een samenvatting*. Omdat de onderzoeken in het kader van de Provinciewet uitgevoerd worden, kiest de provincie Utrecht ervoor om *de rapportage in een wettelijk voorgeschreven document, de jaarrekening, op te nemen.*

Statenleden kunnen gebruik maken van hun schriftelijk vragenrecht om nadere inlichtingen te vragen aan GS, wanneer zij in de uitoefening van hun functie daar behoefte aan hebben. Als dit gebeurt gaat een aanvullende procedure voor het opvragen van auditrapporten in werking.

Aanvulling op bestaande procedure bij het opvragen van auditrapporten door PS:

- *GS stellen via de provinciesecretaris het hoofd van het auditteam binnen de ambtelijke organisatie op de hoogte van het verzoek. GS geven tevens aan welke actie zij van het auditteam verwachten:*
  - *Coordinatie van de begeleidende brief bij het auditrapport uit naam van GS.*
  - *Advies van het auditteam aan GS over de inhoud van het auditrapport: is de inhoud politiek relevant, is de inhoud gevoelig etc.*
  - *Doelgroep van de verspreiding van het auditrapport: alleen naar het betreffende statenlid of een bredere verspreiding bijv. naar alle fractievoorzitters*
  - *Hoe en wanneer GS de begeleidende brief willen behandelen*
- *GS gaan akkoord met de begeleidende brief*
- *Daadwerkelijke verspreiding van het auditrapport naar statenlid of statenleden met de begeleidende brief vindt plaats door de bestuurssecretaris.*
- *De bestuursecretaris bewaakt tevens de 30 dagen die toegestaan zijn voor de beantwoording van een schriftelijke vraag.*

Deze aanvullende procedure wordt opgenomen in het audithandboek van de provincie Utrecht.

[1] De Provinciewet schrijft voor dat GS jaarlijks de doeltreffendheid en doelmatighied van het door hen gevoerde bestuur onderzoeken.

Inleiding

In het kader van de Artikel 217a van de Provinciewet geven Gedeputeerde Staten jaarlijks opdracht tot het uitvoeren van een aantal audits naar de doeltreffendheid en doelmatigheid van het gevoerde bestuur. GS stellen de auditrapporten vast. GS informeren Provinciale Staten over de resultaten van het rapport en over wat GS met de aanbevelingen gaat doen. Hiertoe verschijnt een samenvatting van de auditrapporten in de jaarrekening van de provincie Utrecht bij de paragraaf bedrijfsvoering. Daarnaast geven GS opdracht tot het uitvoeren van ad hoc audits indien zij dit nodig achten voor de goede uitoefening van hun functie. GS bepalen in een dergelijk geval naar aanleiding van de resultaten in het auditrapport of en hoe de staten geïnformeerd worden.
Omdat de behandeling van een auditrapport als onderwerp op de agenda van GS verschijnt is het altijd mogelijk dat een statenlid het integrale auditrapport opvraagt. GS hebben behoefte aan een procedure hoe zo'n aanvraag eenduidig afgehandeld kan worden.

Dit memo geeft antwoord op de vraag hoe de vraag van een statenlid naar een auditrapport afgehandeld moet worden. Daarbij is het belangrijk om vooraf een aantal afwegingen te maken: hebben PS het integrale auditrapport nodig om goed hun functie te kunnen uitoefenen of volstaat voor hen een samenvatting van het rapport? Als in zijn algemeenheid een samenvatting van het auditrapport volstaat, maar een statenlid wil toch het achterliggende rapport opvragen, moet dan het schriftelijk vragenrecht voor PS gevolgd worden, of is dan de Wet Openbaarheid van Bestuur van toepassing?

Samenvatting of integraal auditrapport voor PS?

Na inventarisatie bij de verschillende provincies blijkt dat er twee werkwijzen gangbaar zijn om de resultaten van de Artikel 217a onderzoeken aan PS te communiceren. De helft van de provincies stuurt alle rapporten integraal door naar PS met een begeleidend schrijven van GS. In dat begeleidend schrijven geven GS aan wat ze van de resultaten vinden en hoe ze de aanbevelingen gaan oppakken. De andere helft van de provincies gebruikt de samenvatting in de jaarrekening om de resultaten van de auditrapporten te delen met PS.

In de tabel in de bijlage staan de argumenten van de geïnventariseerde provincies opgesomd bij de door hen gekozen manier van rapporteren. Opvallend hierbij is dat de provincies aangeven dat vrijwel alle nadelen samenhangen met verschillende beelden van rolopvatting van de diverse bestuurslagen. De oorzaak van de nadelen ligt dan niet zozeer in de keuze hoe er gerapporteerd wordt aan PS, maar in de manier van omgaan van de verschillende bestuurslagen met elkaar. Daar horen passende maatregelen bij, zonder dat die verband houden met het rapporteren van audits. De keuze van de wijze van rapporteren moet afhangen van de fundamentele uitgangspunten die de provincie Utrecht hanteert.

Schriftelijk vragenrecht of Wet Openbaarheid van Bestuur (WOB)?

Als een provincie kiest voor de rapportage over de Artikel 217a onderzoeken via een samenvatting in de jaarrekening kunnen geïnteresseerde statenleden het volledige rapport opvragen. De vraag rijst dan welk instrument de statenleden moeten gebruiken om dit te doen: gebruik maken van het schriftelijk vragenrecht of een beroep doen op de Wet Openbaarheid van Bestuur? De Wet Openbaarheid van Bestuur is bedoeld voor mensen van buiten de organisatie zoals burgers of journalisten. Statenleden zijn geen mensen van buiten. Ze zijn onderdeel van het huis waaruit de provincie is opgebouwd. Het ligt dan ook voor de hand dat statenleden gebruik maken van het schriftelijk vragenrecht om auditrapporten op te vragen. Bij de ambtelijke organisatie kunnen we de procedure van het schriftelijk vragenrecht toespitsen op auditrapporten.

Welke mogelijkheden zijn er om PS over auditrapporten van GS te informeren?

1. GS zenden actief het integrale auditrapport aan PS met een begeleidend schrijven
2. GS zenden actief een samenvatting van het auditrapport aan PS met een begeleidend schrijven. Alleen op verzoek wordt het integrale rapport toegezonden. Deze optie heeft ook als voordeel dat de informatie voor PS actueel is.
3. Samenvatting van auditrapport verschijnt in de jaarrekening. Alleen op verzoek wordt het integrale rapport toegezonden aan PS.

<u>Aanvullende procedure bij actief integraal auditrapport toezenden aan PS (optie 1)</u>
Wanneer de keuze valt op het integraal rapporteren van auditrapporten van PS is er geen uitbreiding nodig van de ambtelijke procedure bij het schriftelijk vragenrecht van PS. Een auditrapport volgt de besluitvormingsroute van een B-stuk, waarbij PS kennisneemt van de rapportage aan de hand van een begeleidende statenbrief. Om eenvoudig te voldoen aan Artikel 217a van de Provinciewet kan een korte samenvatting van de auditrapporten in de jaarrekening worden opgenomen.

<u>Aanvullende procedure bij de keuze voor samenvattingen voor PS, waarbij de mogelijkheid ontstaat dat PS auditrapporten opvragen (optie 2 en 3)</u>
Wanneer de keuze valt op rapportage middels de samenvatting van auditrapporten (al dan niet in de jaarrekening), kunnen statenleden altijd het volledige auditrappport opvragen. Om dit goed te laten verlopen is een uitbreiding nodig van de ambtelijke procedure bij het schriftelijk vragenrecht van PS. Dit schriftelijk vragenrecht heeft als doel dat statenleden aan GS inlichtingen kunnen vragen over het door hen gevoerde bestuur. Het versterkt daarmee de controlerende functie van de statenleden. Het schriftelijk vragenrecht is vastgelegd in Artikel 47 van het Reglement van orde van de provincie Utrecht.
De procedure voor een statenlid is dat deze zijn of haar vraag schriftelijk indient bij de voorzitter van GS. De beantwoording van de vraag dient binnen 30 dagen te gebeuren tenzij anders is afgesproken. Statenleden kunnen hun vraag via de email indienen bij de griffier met een copie aan de staf van de statengriffie. Statenleden kunnen ook via de post een brief sturen naar de voorzitter van GS van Utrecht. Tot nu toe is de procedure nog niet gewijzigd. Er is wel aan aanvulling nodig voor de ambtelijke organisatie:

Aanvulling op bestaande procedure bij het opvragen van auditrapporten door PS:

- *GS stellen via de provinciesecretaris het hoofd van het auditteam binnen de ambtelijke organisatie op de hoogte van het verzoek. GS geven tevens aan welke actie zij van het auditteam verwachten:*
  - *Coordinatie van de begeleidende brief bij het auditrapport uit naam van GS.*
  - *Advies van het auditteam aan GS over de inhoud van het auditrapport: is de inhoud politiek relevant, is de inhoud gevoelig etc.*
  - *Doelgroep van de verspreiding van het auditrapport: alleen naar het betreffende statenlid of een bredere verspreiding bijv. naar alle fractievoorzitters*
  - *Hoe en wanneer GS de begeleidende brief willen behandelen*
- *GS gaan akkoord met de begeleidende brief*
- *Daadwerkelijke verspreiding van het auditrapport naar statenlid of statenleden met de begeleidende brief vindt plaats door de bestuurssecretaris.*
- *De bestuursecretaris bewaakt tevens de 30 dagen die toegestaan zijn voor de beantwoording van een schriftelijke vraag.*

<u>Keuze van de provincie Utrecht voor samenvatting van het auditrapport in de jaarrekening</u>
Om recht te doen aan de verschillende rollen van GS en PS binnen het duale stelsel kiest de provincie Utrecht principieel voor rapportage van de Artikel 217a onderzoeken in de vorm van een samenvatting. Omdat de onderzoeken in het kader van de Provinciewet uitgevoerd worden, kiest de

provincie Utrecht ervoor om de rapportage in een wettelijk voorgeschreven document, de jaarrekening, op te nemen.

Vervolgstappen

GS gebruiken de details van het onderzoek voor de uitoefening van hun functie. PS volgen op hoofdlijnen hoe het gaat met de doeltreffendheid en doelmatigheid van het gevoerde bestuur. Statenleden kunnen gebruik maken van hun schriftelijk vragenrecht om nadere inlichtingen te vragen aan GS, wanneer zij in de uitoefening van hun functie daar behoefte aan hebben. Als dit gebeurt gaat de hierboven beschreven aanvullende procedure voor het opvragen van auditrapporten in werking.
Om dit goed te laten verlopen moeten verschillende betrokken bestuurders en functionarissen van de aanvullende procedure op de hoogte gebracht worden, zijnde de gedeputeerden, de provinciesecretaris, de griffie, de bestuurssecretaris, het hoofd van het auditteam en de auditoren.
De aanvullende procedure zal opgenomen worden in het audithandboek van de provincie Utrecht.

BIJLAGE

Tabel: voor- en nadelen bij de v erschillende manieren van het rapporteren van auditrapporten aan PS.

	Voordelen	Nadelen
Integrale rapportage aan PS	• PS zijn even goed geïnformeerd als GS (maximale transparantie) • GS geven altijd een uitgebreid schrijven mee hoe de resultaten geïnterpreteerd moeten worden en wat GS er mee gaan doen. • Er is slechts één duidelijke procedure nodig, die nooit vragen oplevert • Tijdigheid: wanneer het rapport klaar is, gaat het meteen door ter kennisneming naar PS. De inhoud van het rapport is actueel.	• PS kunnen zich gaan bezighouden met details die niet tot hun domein horen (bijv. details van bedrijfsvoering of uitvoering van beleid) • Doordat geïnterviewden weten dat resultaten ook naar PS gaan, kunnen ze zich terughoudender gaan opstellen, waardoor de auditrapporten minder scherp de situatie weergeven. • De provincie is een dusdanig kleine organisatie dat in voorkomende gevallen de resultaten te herleiden kunnen zijn tot personen. Dit is onwenselijk voor een rapportage naar PS. • Wanneer de rapporten (die bedoeld zijn voor GS) aanleiding geven tot interventies, zouden GS kunnen gaan kiezen voor andere onderwerpen. Dit kan in extreme gevallen leiden tot minder diepgaande rapporten, waardoor de waarde van het instrument zou kunnen verminderen..
Samenvatting in jaarrekening in bedrijfsvoe-ringsparagraaf	• Een samenvatting geeft precies de informatie weer die PS nodig hebben voor hun toezichthoudende/controlerende functie. PS worden niet onnodig lastiggevallen met details die van belang zijn voor de organisatie maar niet voor de functie van PS. • Een samenvatting is meer in lijn met het duale stelsel waarbij PS kaderstellend en controlerend zijn en GS verantwoordelijk voor de uitvoering van beleid. • Artikel 217a is een instrument van GS en niet van PS. PS hebben eigen instrumenten zoals de provinciale rekenkamers en vaak ook ad hoc auditcommissies.	• Bij PS kan de indruk ontstaan dat de samenvatting te summier de resultaten van de rapportage weergeeft; in het slechtste geval dat er informatie geflatteerd wordt weergegeven. • Er is een aparte procedure nodig voor het separaat opvragen van rapporten door PS, zodat PS de resultaten en de reactie van GS in de juiste context kunnen plaatsen. • Wanneer de gewoonte onstaat bij PS om rapporten op te vragen is het gemakkelijker om de rapporten integraal aan PS toe te sturen. • Kans op achterhaalde actualiteit: een auditrapport kan in het eerste kwartaal van het jaar gereed zijn, de rapportage aan PS volgt bijna een jaar later in de samenvatting van de jaarrekening. De informatie kan dan verouderd zijn.